

قند پارسی

از کلیات عبید زاکانی
گزیده‌ای از رساله‌ی دلگشا
حکایات و لطایف

تالیف و باز نویسی: سید فرخ زند وکیل
تصویر گر: پروا کارخانه

مطالعه

www.imketab.ir

عنوان کتاب : قند پارسی (از کلیات عید زاکانی، گزیده ای از رساله دلگشا)

تألیف و باز نویسی : سید فرخ زند زند و کیلی

تصویر گر ، پروا کارخانه

ناشر: مؤسسه انتشارات کتاب نشر

طراحی جلد: مجدالدین روستا طسوجی

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۱

شمارگان: ۱۵۰۰۰ جلد

بها: ۲۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۹۴۱-۱۱-۰۰

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: شرکت نقش رنگ خجستگان

آدرس: تهران زرتشت غربی، کوچه کامیار، نبش طباطبایی رفیعی،

پلاک ۱۸، مؤسسه انتشارات کتاب نشر تلفن: ۸۸۹۷۸۴۱۴-۱۷

زندگیمی، فرخ، ۱۲۴۱ -

رساله دلگشا، برگزیده

قند پارسی از کلیات عید زاکانی، گزیده ای از رساله دلگشا حکایات و لطایف / (تألیف و باز نویسی):

تهران: نهاد کتابخانه های عمومی کشور، مؤسسه انتشارات کتاب نشر، ۱۳۹۱.

۶۰ ص: مصور.

فیبا

978-600-6941-11-0

گزیده ای از رساله دلگشا حکایات و لطایف.

عید زاکانی، عیدالله، ۱۳۷۱ ق.، رساله دلگشا -- اقتباس ها

طنز فارسی -- قرن ۱۴

عید زاکانی، عیدالله، ۱۳۷۰ ق.، رساله دلگشا

نهاد کتابخانه های عمومی کشور، مؤسسه انتشارات کتاب نشر

۱۳۹۱ ق. ۶۱/۷۱/۶۱۸ [P]R

۸۱۵۷/۷۲

۳-۳۲۲۸

سرشناسه:

عنوان قراردادی:

عنوان و نام پدیدآور:

مشخصات نشر:

مشخصات ظاهری:

وضعیت فهرست نویسی:

شابک:

عنوان دیگر:

موضوع:

موضوع:

شناسه افزوده:

شناسه افزوده:

رده بندی کنگره:

رده بندی دیویی:

شماره کتابشناسی ملی:

مقدمه

رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار با دبیر کل و مدیران ارشد نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور در اسفندماه ۱۳۸۹ فرمودند:

«نهاد کتابخانه‌های عمومی با کمک سایر دستگاه‌های فرهنگی و اجتماعی کشور، برنامه‌هایی را طراحی نمایند که همه ایرانیان اهل مطالعه شوند.»

طرح «ایستگاه مطالعه» یکی از برنامه‌های نهاد برای عمومی نمودن و ارتقای سراسر مطالعه مفید در راستای تحقق رهنمودهای مقام معظم رهبری است.

«ایستگاه مطالعه» به معنای آوردن کتابخانه به فضای ترددی مردم بوده و قفسه کتابی با پانزده عنوان کتاب مفید، شامل پنج عنوان کتاب کودک و نوجوان و ده عنوان کتاب مخصوص بزرگسالان است. کتاب‌های کودک و نوجوان عبارت است از یک عنوان مخصوص کودکان پیش دبستانی، یک عنوان ویژه کودکان سال‌های آغاز دبستان و یک عنوان برای کودکان سال‌های پایانی دبستان می‌شود یک عنوان از این کتاب‌ها نیز مخصوص نوجوانان مقطع راهنمایی و عنوان دیگر خاص نوجوانان مقطع دبیرستان لحاظ شده و کتاب‌های بزرگسالان با موضوعاتی نظیر دین، داستان، شعر، خاطره و طنز، خانواده، تاریخ، اندیشه، علوم و فنون، ادبیات و دانش‌های عمومی و دو عنوان برای بزرگسالان با تحصیلات کمتر از مقطع راهنمایی در نظر گرفته شده است.

هر فرد می‌تواند با مراجعه به این ایستگاه، کتاب مورد علاقه خود را انتخاب و در محل ایستگاه و یا هر محل دیگری مطالعه کرده و حداکثر پس از پانزده روز به همین ایستگاه یا هر یک از ایستگاه‌های مطالعه در سراسر کشور و یا به یکی از کتابخانه‌های عمومی تحت پوشش نهاد کتابخانه‌های عمومی باز گرداند.

در قسمت پایین هر ایستگاه مطالعه، محلی برای بازگرداندن کتاب‌های مطالعه شده تعبیه شده است؛ که در این محل می‌توانید پیشنهادهای خود را برای اجرای بهتر این طرح ارائه نمایید. انتظار مجریان طرح از مردم فهیم و فرهنگ‌دار ایران اسلامی، دقت در حفظ و نگهداری و تحویل به موقع کتاب است.

چنانچه علاقه‌مند به نگهداری کتاب‌ها برای خود باشید می‌توانید بابت هر جلد کتاب مبلغ دو هزار تومان به حساب ۱۲۳ به نام موسسه انتشارات کتاب نشر فرد بانک تجارت و ملی در کلیه شعب کشور و یا به شماره کارت ملی ۶۰۲۷۹۹۱۱۹۹۵۱۶۵۸۸ به نام موسسه انتشارات کتاب نشر واریز کنید.

خیرین عزیز می‌توانند با تأمین هزینه یک یا چند ایستگاه مطالعه در طول یکسال و یا تأمین منابع آن در راستای تقویت و گسترش طرح، مساعدت لازم را مبذول نمایند. شماره تلفن ۸۸۸۰۲۱۹۱ داخلی ۱۱۱ و ۱۱۳ و آدرس اینترنتی mosharekatha@iranpl.ir و آدرس: تهران، خیابان فلسطین، پایین‌تر از بلوار کشاورز، کوچه شهید ذاکری، پلاک ۹ واحد مشارکت‌های نهاد، در خدمت پاسخگویی به سوالات این عزیزان خواهد بود.

از آنجا که بعضی از کتاب‌های این طرح در مسابقات فرهنگی کتابخوانی در سطح ملی ارائه می‌شود، می‌توانید از طریق سایت‌های www.booki.ir و www.iranpl.ir اطلاعات تکمیلی را دریافت کنید.

منصور واعظی

دبیر کل نهاد کتابخانه‌های عمومی

فهرست

۷.....	مقدمه
۹.....	پارچه و غسل
۱۱.....	مطیع سلطان
۱۳.....	جنگ و بیزه
۱۵.....	خیلی گرم بدم
۱۷.....	سه چیز
۱۸.....	ادعای خدایی
۱۹.....	شاه و خارکن
۲۰.....	حیف
۲۱.....	آواز
۲۲.....	نماز با گیوه
۲۳.....	اشتها
۴۲.....	نام پدرت
۲۵.....	نان و یخ
۲۶.....	قاف یا غین
۲۷.....	ادعای پیامبری
۲۸.....	تنبلی
۳۰.....	تشییع جنازه
۳۱.....	اسب وارونه
۳۲.....	بیا پایین
۳۳.....	دوستی نسبه

- ۳۴..... خندۀ نیمه شب
- ۳۵..... سنگ و سپر
- ۳۶..... دو ماهی بزرگ تر
- ۳۸..... پالان
- ۳۹..... درد چشم
- ۴۰..... بیمار فقیر
- ۴۱..... کچل و کلاه
- ۴۲..... تندباد
- ۴۳..... اسب سیاه
- ۴۴..... مرغ بریان
- ۴۵..... دزد بی گناه
- ۴۶..... فقیر بیمار
- ۴۷..... سرکۀ هفت ساله
- ۴۸..... گدا
- ۴۹..... کبک
- ۵۰..... کمان بی تیر
- ۵۱..... دزدی از خانۀ فقیر
- ۵۲..... پنجاه مَن گندم
- ۵۳..... دهخدا
- ۵۴..... گربه و تبر
- ۵۵..... بیماری حاکم
- ۵۶..... گم شده
- ۵۷..... دزدی از باغ
- ۵۸..... تو ساکت باش
- ۵۹..... طناب
- ۶۰..... گزیده هایی از رسالۀ تعریفات

مقدمه

عبید زاکانی، هم شاعر بود و هم نویسنده، اما چون طنزپردازی ماهر به شمار می‌رفت، ایرانیان او را بیشتر به این وجه می‌شناسند.

تاریخ آنچه از وی ثبت کرده، این است که او، هم دوره‌ی حافظ شیرازی بوده، دیگر نه از زمان تولدش خبری دارد نه از هنگامه‌ی مرگش، در اینکه کدام نقطه‌ی این سرزمین و چه شهری زادگاه و موطنش بوده هم اختلاف نظر وجود دارد.

در شعر نمی‌توان عبید زاکانی را هم‌طراز حافظ یا سعدی دانست، اما در نوع خود شاعری زبردست و کم‌نظیر بود که در قالب‌های مختلفی از جمله مثنوی، رباعی، غزل و قصیده مهارت ویژه‌ای داشت. اما چرا مردم او را به طنزپردازی بیشتر می‌شناسند، برمی‌گردد به طبع لطیف ایرانیان.

برجستگی این طبع از میان طبایع دیگر است که فارسی در
 میان اقوام و ملت‌های دیگر به شکر، یا قند، مشهور گردیده است.
 شکر شکن شوند همه طوطیان هند
 زین قند پارسی که به بنگاله^۱ می‌رود.

دست بردن در قلم، و از هنر عبید زاکانی نوشتن، جسارت
 می‌خواهد، که هر دورا، ما از سر جسارت انجام نداده‌ایم، اما
 اندک دستکاری را بدان سبب کردیم تا درخور فهم نوجوانان
 عزیز باشد.

پاره‌ای از لطایف و گزیده‌ای از رساله‌ی تعریفات وی، تنها
 فصولی بود که توانستیم گوشه‌هایی از آن‌ها را به نگارش
 جدید برگردانیم.

امید آنکه این متاع قلیل، خنده‌آفرین لب‌های خوانندگان
 باشد و غمی هرچند اندک را از دل نازنین آن‌ها بزدايد تا
 بلکه ثوابش به عبید زاکانی و دعایش هم به ما و هم به شما
 برسد، ما هم دعاگوی وجودتان خواهیم بود اگر خطاهای
 احتمالی ما را در این مجموعه نادیده نگیرید و از نصیحت و
 راهنمایی‌هایتان بهره‌مند شویم. ان شاء الله...

سید فرخ زندوکیلی

۱. بنگاله: ناحیه‌ای در کنار خلیج بنگال هند. بیر بنگال معروف است.